Dünyada polisiye roman deyince ilk akla gelen isimlerden Agatha Christie ve onun en meşhur romanlarından biri "Doğu Ekspresinde Cinayet". 1933 yılında İngiliz yazar tarafından yayınlanan ve birçok dile çevrilen bir roman.

Romanın konusu kısaca şöyle: Ortadoğu'dan Avrupa'ya giden Doğu Ekspresinde bir cinayet işlenir. İstanbul'dan hareket eden tren Yugoslavya civarına geldiğinde ıssız bir yerde kara saplanıp kalır. Tam da o gece trende bir Amerikalı öldürülür. Trende yolculuk etmekte olan Uluslararası Yataklı Vagonlar Şirketi yöneticisi Mösyö Bouc, kendisi gibi bir Belçikalı ve yakın dostu olan dedektif Hercule Poirot'tan yardım ister. Dedektif Poirot bu teklifi kabul eder. Dedektife bu soruşturma boyunca Mösyö Bouc ve Yunan Doktor Konstantin yardım eder.

Yazar romanı üç bölümde ele almış. Bu bölümler bire bir giriş, gelişme ve sonuç şeklinde sıralanmış. İlk bölümde hem karakterleri tanırız hem de cinayet işlenir. İkinci bölümde sayısız kanıt ve diyaloglarla olaylar karmakarışık bir hale gelir. Sonuç bölümünde ise bu karmaşanın düğümü büyük bir ustalıkla çözülür.

1. Konusu polisin ilgilendiği alanlarda olan olay, roman, film vb.

2. Ünlü, tanınmış, herkesçe bilinen

3. Yalnız belirli duraklarda duran tren, otobüs veya gemi

4. Suç sayılan bir işi veya bu işi yapanı ortaya çıkarmakla görevli kişi

5. Karşılıklı konuşma

6. Karmaşık olma durumu

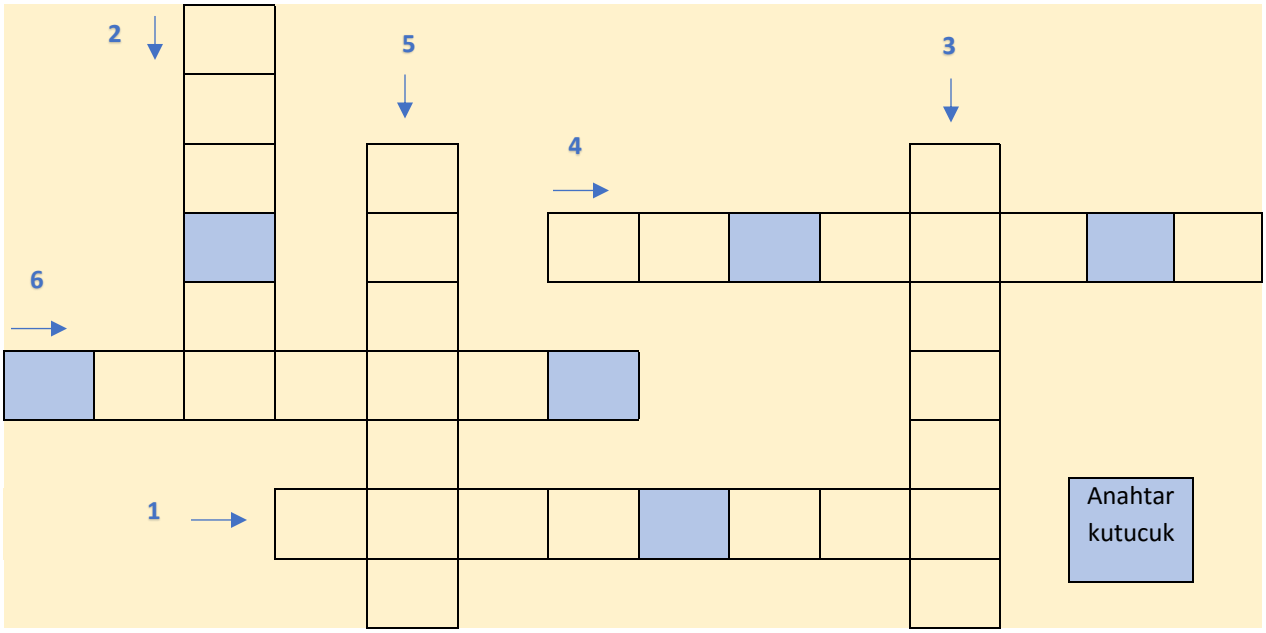

1. Yukarıdaki bulmacanın cevapları metinde bulunmaktadır. Bulmaca doldurulduktan sonra anahtar kutucuklarda bulunan harfler kullanılarak aşağıdaki sözcüklerden hangisi <u>yazılamaz</u>?

A) HAK B) HADİ C) DAL D) KAS

Buraya nereden, nasıl geldim, bilmiyorum! Camları kalın bir toz tabakasıyla kaplanmış, pencere pervazları kararıp içten içe çürümüş, yaşlı duvarları koyu yeşil yosunlarla örtülmüş ve kanatlı demir kapısı sanki sonsuza kadar kapanmış gibi duran bu konağın önünde amaçsızca dolaşırken buldum kendimi! Bakımsız bir mezarlığı andıran bu büyük bahçede, görkemi ürkütücü bir kalıntıya dönüşmüş bu zavallı binanın önünde ne işim var, anlayamıyorum. a

Tacir ülkesine geri dönmüş; tüm bağlantılarından kurtulmuş, herkese hak ettiğini vermiş, sonra da karısına ve çocuklarına başına gelenleri anlatmış; ana-babası, karısı ve çocukları hepsi birden ağlamaya başlamışlar. Sonra da tacir vasiyetnamesini hazırlamış; o yılın sonuna kadar yakınlarıyla birlikte yaşamış; bu sürenin sonunda yola çıkmaya karar vermiş; kefenini koltuğunun altına sıkıştırarak yakınlarına, komşularına veda etmiş, burnunun dikine yola koyulmuş. b

Her yeri, her şeyi görüyordu buradan. Üzerlerine ancak göğün çıkabildiği yüksek dağların karlı dorukları bile görünüyordu. Bunlar, dünyayı kaplayan yüksek dağların ardında ve onlardan daha yüksekteydiler. Onlardan daha alçak olan dağların tepeleri çam ormanlarıyla kaplıydı. Eteklerdeki gür orman ise geniş yapraklı ağaçlardan oluşuyordu. Sonra, Kungey dağlarının güneşe dönük yamaçlarını görürdü. c

Don Quijote bu nasihatleri derhal yerine getirmeye söz verdi. Ardından, hanın yan tarafında bulunan büyük bir avluda silâh nöbeti tutmak üzere emir aldı. Bir kuyunun yanı başındaki tekneye silâhlarını, zırhlarını yığdı; kalkanını kavradı, mızrağını kaptı; huzurlu bir ifadeyle teknenin önünde volta atmaya başladığında hava da tamamen kararmıştı. d

Mezarlık etrafı çok kalın taş duvarlarla çevrilmişti. Duvarda onar metre ara ile açılmış pencerelere takılmış tunç parmaklıklar, güzellik ve işçilikleri nedeni ile dikkat çekiyordu. Mezarlığın kapısı, sonradan takılmış bir tahta parçasıydı. Eski kapının, zamanın yıkıcılığına dayanamayarak yok olduğu şimdiki kapının sıradanlığından belli oluyordu. e

Saat dokuzu vurunca odamda oturamadım, yağmurlu havaya rağmen giyinip çıktım. Oraya vardım, bankımıza oturdum. Onun sokağına yürüyecek oldum ama utandım ve pencerelerine bakmadan, evlerine yaklaşmadan geri döndüm. Eve böyle, hiç yaşamadığım bir bunaltı içinde döndüm. Nasıl ıslak, kasvetli bir vakit! Hava iyi olsaydı, bütün gece orada gezinirdim. f

2. Yukarıdaki metinler anlatım biçimlerine göre iki gruba ayrılırsa sonuç nasıl olur?

A) (a, c, e) (b, d, f) B) (a, b, d) (c, e, f) C) (a, b, c) (d, e, f) D) (a, c, d) (b, e, f)

Mezopotamya'nın esrarengiz tepeleri ve onların eteklerinde kalan paha biçilmez hazineler 12. yüzyıldan başlayarak Avrupalı tüccarların ve ardından bilim adamlarının ayağını bu uçsuz bucaksız çöllere çekmiştir. Bu ilginç tepelerin uzun çağlardan beri sinesinde sakladığı geçmişi günümüze getiren yazılarının okunup sırlarının çözülmesini sağlayan Sümeroloji bilimi yüz elli yaşındadır. Şimdiye kadar çok şeyin üstü açılmış olmasına rağmen bu konuda hala kesinleşmemiş birçok sırrın var olduğu kabul edilmektedir. Örneğin Sümerler Mezopotamya'ya nereden gelmişlerdir? Onların doğdukları yerler nerelerdir? Dilleri günümüzdeki dillerin hangisi ile akrabadır? gibi soruların cevapları hala kesin olarak verilememiştir.

3. Yukarıdaki metinden aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılmaz</u>?

A) Mezopotamya yüzyıllar boyunca birçok insan tarafından ilgi çeken bir bölge olmuştur.

B) Mezopotamya 12. yüzyılda yaşamış bir uygarlıktır.

C) Mezopotamya hakkında ortaya çıkarılan bilgiler henüz kesinlik kazanmamıştır.

D) Mezopotamya halkının kökeni ve dilleri konusunda günümüzde net bilgiler bulunmamaktadır.

- Son, sonuç.
- Bir şeyin sona kalan bölümü.
- Geçmiş, mazi.
- Aptal, anlayışsız.

I. Bu geri kafayla onun işi çok zor.

II. Sen bana güven, gerisini düşünme.

III. O kötü günler geride kaldı.

IV. Adam geriye doğru bir adım attı.

4. Yukarıda "geri" **kelimesinin çeşitli anlamları ve örnek cümleleri verilmiştir. Buna göre hangi cümle yandaki anlamlardan biriyle <u>uyuşmamaktadır</u>?**

A) I **B) II** **C) III** **D) IV**

4 arkadaş kelime türetme oyunu oynamaktadır. Bu oyunun kuralları şöyledir;

- Her oyuncu kendisine verilen rastgele bir kelime ile oyuna başlar.
- Sırası gelen her öğrencinin 30 saniye süresi vardır.
- İlk verilen kelimenin son hecesiyle başlayan kelimeler türetilir. (örnek: çiçek-çekim-kimya…)
- Her kelime harf sayısı kadar puan kazandırır.
- Arka arkaya 3 defa aynı harfle biten kelime söyleyen harf puanı dışında fazladan 5 puan alır.
- Oyunculardan biri palindrom* kelime söylerse harf puanı dışında fazladan 10 puan alır.

** Tersten okunuşu aynı olan kelimelerdir. (Örnek: kayak, kılık, iki vb.)*

Oyuncuların ilk tur sonunda söyledikleri kelimeler şunlardır;

Ayben : makarna – nasihat – hattat – tatmin – minyatür – türkü – kürek

Bengü : yaka – kayak – yakma – makara – rabıta – tahin – hindi

Arda : bahçe – çekingen – genleşme – medeniyet – yetki – kilimci – cila

Egemen : manzara – radar – darbuka – kabadayı – yıkama – marifet – fetva

5. Kelime türetme oyunu ile ilgili verilen bilgilere ilk tur sonunda oyuncuların büyükten küçüğe doğru puan sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Egemen → Bengü → Arda → Ayben

B) Arda → Egemen → Bengü → Ayben

C) Ayben → Bengü → Arda → Egemen

D) Bengü → Arda → Egemen → Ayben

Kitap gerçek ve fantastik dünya arasında bir yerde kurgulanmış. Bazen gerçeklik çok ön plandayken bazen sihirli masalsı dünya kendini gösterir. Bu iki dünya arasında gidip gelen Pinokyo, kendi içinde de hep ikilem içindedir. Bedenen bir tahtadan ibaret görünür ama diğer yandan düşünebilen, konuşabilen, yiyip içebilen bir kukladır. Kitabın sonunda sözünü tutup uslu bir çocuk olan ve babasına kavuşan Pinokyo, peri tarafından etten, kemikten gerçek bir insana çevrilir. Bu dönüşüm vicdani ve ahlaki açıdan sorumluluklarını kavrayıp, doğru ve çalışkan bir birey olan kahramanımızın hakiki anlamda bir insan mertebesine ulaşmasıdır.

6. Metinde kullanılan çekimli fiiller hangi seçenekte doğru gösterilmiştir?

A)

B)

C)

D)

Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümlelerin arasında kullanılır.

Yüklemi olmayan, tamamlanmamış cümlelerin sonunda kullanılır.

Dil bilgisinde eklerin farklı şekillerini göstermek için kullanılır.

Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur.

Saat bildiren sayılarda saat ile dakika arasına konur.

7. Yukarıda görevleri verilen noktalama işaretleri aşağıdakilerden hangisinde tam doğru verilmiştir?

A) nokta » virgül » kısa çizgi » iki nokta » soru işareti

B) eğik çizgi » üç nokta » noktalı virgül » nokta » ünlem

C) nokta » eğik çizgi » kısa çizgi » üç nokta » noktalı virgül

D) kısa çizgi » üç nokta » virgül » iki nokta » uzun çizgi

Murat Gülsoy'un kitaptaki tüm öykülerinde yazarlık ve yazar olma olgularına karşı bariz bir takıntısı olduğu görülüyor. Öykülerin hemen hemen hepsinde ya bir yazarın ya da yazar olmaya çalışan birinin ana kahraman olması birçok kişi için itici ya da sıkıcı olarak görülebilir. Lakin insanoğlunun yazma tutkusu, yazarak kendini ifade etme arzusu, yazı yoluyla yaratma dürtüsü üzerinde kafa yorulmaya fazlasıyla değecek bir konu bence. Yıllar evvel Sait Faik'in bir öyküsünde *"Yazmasaydım çıldıracaktım"* sözü merakımı çok cezbetmişti. O günden beri insanları yazmaya iten sebepler üzerine yazılanları hep okumuş ve düşünmüşümdür. Bana kalırsa, Gülsoy da bu kitabında bir yazar olarak kendisi yazmaya iten nedenleri irdelemiş. Ve bunu deneme değil -daha zor yoldan- öykü aracılığıyla gerçekleştirmiş. Bu bağlamda benim için kitabın en başarılı yönü insandaki yazma tutkusunu öykü diliyle etkileyici bir üslupla ifade etmiş olması.

(8-10. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.)

8. Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eleştiri B) Deneme C) Makale D) Sohbet

9. Metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Öznel cümleler kullanılmış.

B) Tartışma anlatım biçimi kullanılmış.

C) Karşılaştırma cümlesi kullanılmış.

D) Neden-sonuç cümlesi kullanılmış.

10. Metinde altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlamın benzeri bir anlam aşağıdaki cümlelerden hangisinde vardır?

A) Konuşmacı nasıl daha iyi bir okur olunabileceği hakkında tavsiyeler verdi.

B) Proje lideri onları başarısızlığa sürükleyen etmenleri masaya yatırdı.

C) Duvardaki tabloyu uzun uzun inceledi.

D) Öykü son derece etkileyici bir dille kaleme alınmış.

11. Yukarıdaki grafikte yanlış verilen deyimler aşağıdakilerden hangisidir?

A)

B)

C)

D)

12. Aşağıdakilerin hangisinde "iş (kılış), durum ve oluş" fiilleri sırasıyla verilmiştir?

A) kesmek, yeşermek, gülmek

B) küflenmek, ağlamak, öğrenmek

C) kırmak, dinlenmek, paslanmak

D) uyanmak, büyümek, yırtmak

Hakan Kara - Öğrenci	Betül Çalışkan - Öğretmen	Oğuz Aksoy - Öğretmen
Bilim ve Teknik dergisi ile 11 yaşında, beşinci sınıf öğrencisi iken tanıştım. O günden bugüne de hiç elimden bırakmadım. Her sayısını o zaman olduğu gibi şimdi de büyük bir heyecanla bekliyorum. Dergi çıkar çıkmaz hemen alıyorum. Biyolojiden kimyaya, tıptan mühendisliğe kısacası her alandan bilgilerle her ay bizi bilime ve bilimsel çalışmalara doyuruyor. Ülkemizdeki ve dünyadaki bilimsel gelişmeleri bizlerle paylaşmanız kadar güzel bir şey olamaz. Şu an fen bilgisi öğretmenliği bölümünde lisans öğrencisiyim. Fen bilimlerine bu denli ilgi duyup bağlanmamda beni bilime yönlendiren Bilim ve Teknik dergisine ve TÜBİTAK'a sonsuz teşekkürler…	Sizlerle tanışmam 2000'li yılların başında Bilim Çocuk ve Bilim ve Teknik ile gerçekleşmişti. Ortaokulda fen bilimleri öğretmenimiz sayesinde sınıfımız için abone olmuştuk. O günden bugüne kadar sayıları hiç kaçırmadım. Bugünse beş yıllık fen bilimleri öğretmeniyim. Şimdi de öğrencilerimle beraber kaçırmıyoruz her ay çıkan Meraklı Minik, Bilim Çocuk ve Bilim ve Teknik sayılarını. Hepsinin yeni sayılarını her ay merakla bekliyoruz. Ne mutlu bana ki o yaşlarda sizlerle karşılaşmışım. Ne mutlu size ki bunca öğrenci, bunca öğretmen sizleri çok seviyor. Bilim ve Teknik ekibine bizlere yıllardır eksikliklerini hissettirmedikleri için sonsuz teşekkürler.	Bana göre geç bir dönemde hayatıma giren ve takip ettiğim dönemden beri çizgisini koruyan, mesleğimde benim ve öğrencilerimin bilime olan sevgisini perçinleyen bir dergi oldun. 2009 yılından beri, üniversite zamanlarımda tanıştığım ve her ay sabırsızlıkla beklediğim, benim her zaman gurur duyduğum ve dünya düzeyindeki bilim yayınlardan biri olarak gördüğüm, az sayıda dergilerden birisin hatta öncü bir dergisin. Fen Bilimleri öğretmeni olarak ülkemizin, çocuklarımızın bilimin ışığında ve rehberliğinde daha uç noktalara gelmesine olan katkınız anlatmakla bitmez. Sizin sayenizde öğrencilerim bilime ilgili ve istekliler. Bilim ve Teknik ve Bilim Çocuk dergileri sayesinde çocuklarımız, gençlerimiz ve bizler vizyonumuzu genişletmeye devam ediyoruz. TÜBİTAK yayınlarına en içten teşekkürü bir borç bilirim.

13. Yukarıda Bilim ve Teknik Dergisine gönderilen okur mektuplarından bazılarına yer verilmiştir. Aşağıdakilerden hangisi bu mektupların ortak noktalarından biri değildir?

A) Okurların hepsi Fen Bilimleri ile ilgilidir.

B) Okurlar dergi ile hayatlarının farklı dönemlerinde tanışmıştır.

C) Derginin sayıları okurlar tarafından sıkı bir şekilde takip edilmektedir.

D) Dergi okurların mesleki seçimlerinde etkili olmuştur.

"Cümlede yüklemin çekimlendiği kip veya zamanla işin yapıldığı kip veya zamanın farklı olmasına anlam kayması denir."

14. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde anlam kayması <u>yoktur</u>?

A) Bence yeni bilgisayarını görünce çok sevinir.

B) Nasreddin Hoca bir gün göle doğru yola çıkar.

C) Her gün sahilde yürüyorum.

D) Dün kargo ile hediyeni yolladım.

15. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlatıcı kişisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

Biz seni, dört ders yılı arkadaşlığımız boyunca, sınıfımızın en düzenli öğrencilerinden biri olarak tanıyoruz.

A)

Her gün öğleye doğru telgrafhaneye gidiyor, annesinin çektiği telgrafın cevabının gelip gelmediğini öğreniyordu.

B)

İşte bu sebepten, telefondaki sesini duyunca en küçük bir heyecan bile hissetmeyişim çok şaşırtıcıydı.

C)

Hastayken de mektup yazabilirdim sana, ama anneme ya da ablama mektubumu postaya attırmak istemedim.

D)

‘Niye kitap okumuyorlar?’ demek ‘Niye piyano çalmıyorlar?’ demek gibi bir şeydir. Kafayı kitap okumaya alıştırmak parmakları piyano çalmaya alıştırmaktan kolay değildir. Ona göre yetişmek, ona göre hazırlanmak lazım gelirdi. Okumak bir kitaptan alınan elemanlarla kendine manevi bir dünya yapmak, onun içinde tek başına yaşayabilmek demektir. Bu, ta çocukluktan başlayan uzun alışkanlıklar ve egzersiz neticesidir.

Reşat Nuri Güntekin

16. Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Kitap okumakla piyano çalmak arasında bazı benzerlikler vardır.

B) Kitap okuma alışkanlığını edinmek oldukça güç bir iştir.

C) Kitap okumak küçük yaşlarda edinilen ve özel çaba gerektiren bir alışkanlıktır.

D) Kitap okumayan insanları eleştirmek doğru bir davranış değildir.

Türkçede 3 çeşit “ki” bulunur.

Bağlaç olan ki: Kendisinden önceki kelimeden ayrı yazılır.

Zamir olan ki: Kendisinden önceki kelimeye bitişik yazılır.

Sıfat olan ki: Kendisinden önceki kelimeye bitişik yazılır.

17. Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu konuda yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Bu ses karşıdaki arabadan geliyor olmalı.

B) Öyle güzelki bakmaya doyamıyorum.

C) Seninkini ödünç alabilir miyim?

D) Üst kattaki komşumuzun gürültüsünden bıktık.

- Meyve toplama işini haftaya bıraktık.
- Acaba sırt çantamı nerede bıraktım?
- Temizliğin kalanını ablama bıraktım.
- Bırak, ne istiyorsa rahatça söylesin.
- Ne mutlu ki sonunda sigarayı bıraktı.
- Köydeki tarlayı en küçük oğluna bırakmış.

18. Yukarıdaki cümlelerde "bırakmak**" kelimesi kaç farklı anlamda kullanılmıştır?**

A) 4 B) 5 C) 6 D) 7

Bizim edebiyatımızda La Fontaine gibisi neden yetişmemiş dersiniz? Ezop'un Anadolulu olması bir yana, bizim kadar masal dinlemiş, Hint'ten, Çin'den, Arap'tan, Fars'tan masal getirmiş, efsaneleri katmış, karıştırmış millet azdır. Sadi, Mevlana gibi büyük saydığımız şairler de masalları küçümsememişler. Üstelik halkımız Nasreddin Hoca diye eşsiz bir masal kaynağı da yaratmış. Hâlâ bugün çoğumuz inanışını, görüşünü bir masal yardımıyla anlatır. Gazetelerde politik fıkra yazarları masalsız edemez. Öyleyken, çığır açamamış birkaç eski şairimizi çıkarırsak, kimse masal değerlerimizi şiire aktarmayı iş edinmemiş. Orhan Veli'nin ömrü yetseydi, belki geçim zoruyla başladığı Nasrettin Hoca masallarını daha öteye götürürdü.

Sabahattin Eyuboğlu

19. Yukarıdaki metinden aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Masallarımız Anadolu kökenli olmadığı için gelişememiştir.

B) Masallarla son derece içli dışlı bir tarihimiz vardır.

C) Masallar günümüzde kullanmaya devam ettiğimiz değerlerdir.

D) Masallarımızı şiirle birleştirmeye önem verilmemiştir.

20. "Yazarın tarihi mekân <u>tasvirleri</u> dönemi gözümüzün önünde renkli bir şekilde <u>resmediyor</u>." **cümlesinde altı çizili kelimelerin yerine sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilirse en uygun seçim olur?**

A) resimleri, belirtiyor B) portreleri, anlatıyor

C) çizimleri, gösteriyor D) betimlemeleri, canlandırıyor

CEVAP ANAHTARI									
1.C	2.A	3.B	4.D	5.A	6.D	7.C	8.A	9.D	10.B
11.B	12.C	13.D	14.D	15.B	16.C	17.B	18.C	19.A	20.D